

Oprichting van reststoffen energiecentrale (REC) door Omrin te Harlingen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

30 januari 2007 / rapportnummer 1840-45

commissie voor de milieueffectrapportage

College van Gedeputeerde Staten van de
provincie Friesland
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

uw kenmerk
13403

uw brief
16 november 2006

ons kenmerk
1840-44 /Jj/lp

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Oprichting van een reststoffen energie-
centrale (REC) te Harlingen

doorkiesnummer
(030) 234 76 640

Utrecht,
30 januari 2007

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Oprichting van een reststoffen energiecentrale (REC) te Harlingen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. A. van der Velden
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Oprichting van een reststoffen energie-
centrale (REC) te Harlingen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Oprichting van reststoffen energiecentrale (REC)
door Omrin te Harlingen

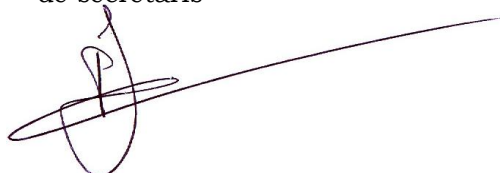
Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Oprichting van reststoffen energiecentrale (REC) door Omrin te Harlingen,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

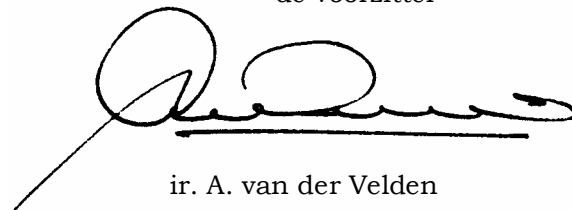
Oprichting van reststoffen energiecentrale (REC)
door Omrin te Harlingen,

de secretaris

drs. P.J. Jongejans

de voorzitter

ir. A. van der Velden

Utrecht, 30 januari 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Achtergrond en doel.....	2
3.2 Beleidskader	3
3.3 Te nemen besluit(en).....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Voorgenomen activiteit	3
4.2 Referentiesituatie.....	5
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	6
5. MILIEUASPECTEN.....	6
5.1 Luchtkwaliteit.....	6
5.2 Geluidhinder.....	7
5.3 Externe veiligheid	7
5.4 Bodem en water.....	7
5.5 Natuur	8
5.6 Landschap.....	9
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	9
6.1 Vorm en presentatie	9
6.2 Samenvatting van het MER	9
6.3 Overig	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 november 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1a. Brief van het bevoegd gezag waarin uitstel wordt verleend aan de Commissie voor het uitbrengen van het advies
2. Kennisgeving in Harlinger Courant, Leeuwarder Courant, Fries Dagblad en Staatscourant d.d. 13 en 15 november 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Omrin/Afvalsturing Friesland NV heeft het voornemen om een reststoffen-energiecentrale (REC) op te richten aan de Industriehaven te Harlingen. Het doel van de REC is de thermische conversie van middelcalorische afvalstoffen op een bedrijfseconomische en milieuhygiënisch verantwoorde wijze. De oprichting van de REC is m.e.r.-plichtig omdat er sprake is van een capaciteit van meer dan 100 ton/dag.

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet Milieubeheer. Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân is de instantie die het besluit moet nemen in deze procedure.

Bij brief van 16 november 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER)¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Harlinger Courant, de Leeuwarder Courant, het Fries Dagblad en de Staatscourant².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’³. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Via de Provincie Fryslân heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een nadere onderbouwing van de **keuze voor de locatie Harlingen** ten opzichte van de alternatieve locatie Ecopark de Wierde, waarbij ingegaan wordt op de milieueffecten, afzetmogelijkheden van warmte en elektriciteit, verschil in transportbewegingen en keuzes ten aanzien van ontwerp en technieken;
- het te behalen **energie rendement** en de mogelijkheden om dit te optimaliseren;
- de **emissies** van de installatie en de wijze waarop deze emissies worden beperkt, mede op basis van de uitgangspunten van de IPPC-richtlijn;
- de mogelijke gevolgen voor het Natura 2000-gebied **Waddenzee**;

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2. In verband met een extra informatieavond is de inspraaktermijn verlengd tot 22 januari 2007.

³ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

- een zelfstandig leesbare en duidelijke **samenvatting**.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond en doel

Het initiatief beoogt een oplossing te vinden voor twee reststromen (RDF en grof digestaat) die ontstaan op de locatie Ecopark de Wierde van Omrin. Deze reststromen ontstaan bij de scheiding/vergisting van huishoudelijk afval. De afzet van betreffende stromen is tot nu toe problematisch gebleken. Beschrijf in het MER het gehele proces van de verwerking van huishoudelijk afval door Omrin en geef aan welke positie de REC in dit proces inneemt. Geef aan in hoeverre de samenstelling van het restafval van invloed is op de keuze voor de verwerkingsmethode. Ga hierbij ook in op alternatieve verwerkingsopties die reeds zijn onderzocht.

In de startnotitie wordt gesteld dat er een capaciteitstekort is voor de verwerking van brandbare afvalstromen en dat om deze reden thans veelal wordt gestort en geëxporteerd. Presenteer prognoses hierover in het MER, rekening houdend met andere en in ontwikkeling zijnde initiatieven. Geef in het MER aan welke afwegingen een rol hebben gespeeld bij de keuze voor een reststoffenenergiecentrale in plaats van bijvoorbeeld het afval aan te bieden bij bestaande afvalverwerkingsinstallaties.⁵

In de startnotitie wordt ingegaan op de gunstige logistieke en bedrijfseconomische kanten (waaronder mogelijkheden voor de afzet van restwarmte) van de locatie. Uit de startnotitie blijkt dat ESCO/Frisia Zout BV de grootste afnemer van warmte en electriciteit zal zijn. Geef in het MER aan welke relaties er bestaan tussen Frisia en de REC in technisch, financieel en organisatorisch opzicht⁶, welke alternatieve afzetmogelijkheden er zijn indien de afname door Frisia op korte of langere termijn moet worden beëindigd en wat de gevolgen daarvan zijn⁷.

Beschrijf in het MER waarom gekozen is voor de locatie Harlingen en geef de voor- en nadelen van een reststoffenenergiecentrale op deze specifieke locatie ten opzichte van de locatie Ecopark de Wierde in Oudehaske. Besteed daarbij aandacht aan:

- milieuaspecten, mede ten gevolge van transportbewegingen⁸;
- natuur en landschap;
- afzetmogelijkheden van warmte en electriciteit en risico's bij beëindiging van deze afname;
- keuzes ten aanzien van ontwerp van de installatie, verbrandingstechnologie en koeling van restwarmte.

⁵ In diverse inspraakreacties (zie bijlage 4) wordt gevraagd om de nut en noodzaak van de REC te motiveren in het licht van elders geplande verbrandingscapaciteit en het beleid dat gericht is op afvalpreventie. Hoewel de bestaande wet- en regelgeving dit niet voorschrijft adviseert de Commissie om de behoefte aan extra verbrandingscapaciteit in relatie tot deze ontwikkelingen wel in beeld te brengen.

⁶ Zie inspraakreactie 7 (bijlage 4), waarin gesteld wordt dat de verbinding tussen de bedrijven zodanig is dat het de vraag is of er niet sprake is van één inrichting. De Commissie adviseert in het MER op deze vraag in te gaan.

⁷ In inspraakreacties 7 en 13 (bijlage 4) wordt gevraagd de gevolgen te beschrijven van een scenario waarbij er geen gegarandeerde stoomafname is door Frisia. Dit kunnen gevolgen zijn voor het ontwerp van de installatie, het energetisch rendement, milieueffecten en de locatiekeuze.

⁸ In inspraakreactie 16 (bijlage 4) wordt gesteld dat de IPPC-richtlijn voorschrijft dat het aantal transportkilometers betrokken moet worden bij de afweging tussen locatiealternatieven.

3.2 Beleidskader

In de startnotitie wordt beknopt aangegeven wat het relevante beleidskader is voor het voornemen. Beschrijf tenminste de relevante randvoorwaarden uit de volgende beleidskaders en geef aan wat de consequenties zijn voor het voornemen:

- natuurbeleid, Natuurbeschermingswet en Flora en Faunawet;
- PKB Derde Nota Waddenzee;
- 4^e Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) en Toekomstagenda Milieu;
- afvalbeleid, het landelijk afvalbeheerplan (LAP) en het besluit verbranding afvalstoffen (BVA);
- de IPPC⁹ richtlijn met de van toepassing zijnde BREF 's¹⁰;
- NEC-richtlijn (emissieplafonds voor de verschillende stoffen), Besluit Luchtkwaliteit 2005, emissiebeleid;
- Streekplan Friesland, Provinciaal Milieubeleidsplan.

3.3 Te nemen besluit(en)

Het opstellen van het MER is gekoppeld aan de aanvraag voor een Wm-vergunning. Geef in het MER aan binnen welke vervolgbesluiten aanvullende kwaliteitseisen uit het MER kunnen worden opgenomen. Geef aan of een vergunningaanvraag ingevolge de Natuurbeschermingswet (Nbw) bij de Minister van LNV moet worden aangevraagd en in hoeverre een ontheffingaanvraag op grond van artikel 75 Flora en Fauna wet (Ffw) aan de orde is. Geef tevens aan of een vergunning op grond van de Wet op de waterhuishouding (Wwh) en/of de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) noodzakelijk is in verband met de onttrekking en lozing van koelwater, proceswater en afvalwater.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

In de startnotitie wordt een beeld gegeven van de voorgenomen activiteit door een schematische visualisatie en een toelichting. Neem deze informatie over in het MER. Voeg hieraan toe een beschrijving van de relevante technische gegevens, zoals verbrandingscapaciteit, energetisch rendement, de wijze van voorbehandeling (hoe wordt de juiste samenstelling voor verbranding bereikt) en aanvoer en opslag van afvalstoffen.

Geef op een plattegrond aan hoe de belangrijkste activiteiten, zoals logistiek en verbranding, zijn gepositioneerd op het industrieterrein. Geef aan waar en op welke wijze wordt aangesloten op installaties van Frisia. Het accent van de beschrijving van de alternatieven ligt op het gebruik van de installaties. Geef in heldere processchema's de verwerkingsinstallaties en de rookgasreiniging weer. Voorzie de tabellen en legenda's van de juiste eenheden.

⁹ Integrated Pollution Prevention and Control.

¹⁰ Best Available Technology Reference Documents.

Ga in op de herkomst van te verwerken afvalstoffen en op de samenstelling hiervan. In verband met mogelijke emissies is het van belang inzicht te hebben in de stookwaarde en samenstelling van het brandstofpakket. Ga hierbij in op variaties van relevante parameters en op het worst-case brandstofpakket.

Ga in het MER in op het acceptatiebeleid van afval en besteed hierbij aandacht aan acceptatiecriteria en acceptatieprocedures.

IPPC-richtlijn

In de startnotitie is aangegeven dat geen strengere eisen dan het BVA (Besluit Verbranden Afvalstoffen) toegepast zullen worden. Dit is in strijd met de eisen die aan vergelijkbare installaties in Nederland zijn gesteld. Uit nadere toelichting van Omrin bleek dat de IPPC-richtlijn en de bijbehorende BREF's uitgangspunt zullen zijn.

Geef aan hoe in het ontwerp van de installaties rekening wordt gehouden met de IPPC-richtlijn en de inhoud van relevante technische referenties, zoals verwoord in de BREF-documenten. Dit betreft in ieder geval de BREF's voor:

- afvalverbranding (BREF-WI);
- industriële koelsystemen (BREF-CVS);
- op- en overslag (BREF-ESB);
- energie-efficiëntie (BREF-ENE);
- monitoring (BREF-MON);
- economie en cross media effecten (BREF-ECM).

Aanvoer van afval

Geef in het MER aan hoe de verdeling over de verschillende modaliteiten, weg en water, is. Onderbouw deze informatie aan de hand van het type en de herkomst van het afval. Breng in beeld welke verkeerstromen (routes, type verkeer, tijdstippen over de dag/week) de installatie oproept.

Overslag, opslag en voorbereiding

Geef in het MER aan op welke wijze overslag en opslag van afval en eind- en restproducten plaatsvindt en geef aan welke mogelijke emissies dit met zich meebrengt. Beschrijf de voorbereiding (het shredderen) en de te verwachten geluidsemissie.

Verbranding van het afval

In de startnotitie gaat Omrin in op bestaande verbrandingstechnologieën en geeft zij aan dat twee methoden in aanmerking komen, namelijk een wervelbed- of roosteroventechniek. De conclusie van Omrin is dat de roosteroventechnologie het beste past bij het initiatief. Geef in het MER de argumenten voor deze keuze en ga daarbij ook in op milieuaspecten en energetisch rendement.

Koeling van restwarmte

Geef aan welke alternatieven er zijn voor de koeling van restwarmte en beschrijf de verschillen in energierendement en milieueffecten. Beschrijf, indien wordt gekozen voor een systeem van waterkoeling, in het MER het koelwatersysteem (doorstroom of gesloten, locatie van het innamepunt en lozingspunt, debiet, oppompsnelheid) en de effecten van de onttrekking en lozing van koelwater. Dit kan voor een eventuele vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet (Nbw) relevant zijn. Bekijk welke maatregelen mogelijk zijn om de effecten van de onttrekking en lozing van koelwater te beperken.

Rookgasreiniging

De reiniging van rookgas bestaat uit verschillende stappen, waarbinnen verschillende varianten mogelijk zijn. In de startnotitie is aangegeven dat een voorkeur bestaat voor het reinigen van rookgas op basis van semi-droge techniek. Onderbouw de afweging tussen de mogelijke rookgasreinigingssystemen in het MER en beschrijf de verschillende varianten, mede op basis van recente vergelijkbare procedures voor afvalverbranders in Nederland. Ga daarbij in op emissies, waterverontreiniging, energieverbruik en reststoffen.

Massa en energiebalans

Geef voor de totale installatie weer:

- een volledige massabalans; breng voor de reststoffen (bodemas, vliegias, rookgasreinigingresiduen) de mate van hergebruik, afzetmogelijkheden en mogelijke knelpunten hierbij in beeld. Bij eventuele opwerking op de locatie dienen de milieueffecten hiervan in het MER te worden toegelicht;
- een gedetailleerde energiebalans waaruit het te realiseren netto energierendement¹¹ (elektrisch en thermisch) eenduidig kan worden afgeleid en waaruit naar voren komt hoe afhankelijk het rendement is van eventuele afzet van stoom of restwarmte;
- bijdrage aan de reductie van CO₂-emissie.

Storingen, onderhoud en calamiteiten

Inzicht dient te worden gegeven in de maatregelen die worden genomen om de risico's bij (ernstige) storingen, groot onderhoud of 'incidenten' te beperken, met name ten aanzien van het vrijkomen van voor mens en milieu gevaarlijke stoffen naar bodem, water en lucht.

De industriehaven Harlingen ligt buitendijks. Geef in het MER aan hoe groot de kans op overstroming van het terrein is en welke gevolgen dit kan hebben. Geef indien nodig aan welke maatregelen worden getroffen om vervuiling van de industriehaven en van de Waddenzee te voorkomen¹².

4.2 Referentiesituatie

Als referentiesituatie dient de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling te worden beschreven. Geef aan welke ontwikkelingen zich zullen voordoen als de activiteit niet plaatsvindt en vergelijk de effecten daarvan met de effecten van de alternatieven. Houd daarbij onder andere rekening met transportbewegingen.

¹¹ Hiermee wordt bedoeld het totale energetisch rendement, inclusief alle benodigde hulpinstallaties.

¹² Zie inspraakreactie 7 (bijlage 4) waarin gewezen wordt op de risico's van de buitendijkse locatie.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Werk het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) uit op basis van de milieueffecten van de varianten genoemd in hoofdstuk 6 van de startnotitie, uitgaande van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Besteed onder meer aandacht aan:

- maatregelen ter beperking van de emissies, zoals het minimaliseren van de emissies naar de lucht;
- maatregelen gericht op de bevordering van de leefbaarheid, zoals het minimaliseren van de geluid-, geur- en lichthinder;
- maatregelen ter verhoging van het netto energetisch rendement;
- maatregelen gericht op een goede landschappelijke en ecologische inrichting van de gebouwen (bv. locatie en hoogte schoorsteen, hoogte gebouwen);
- maatregelen ter beperking van milieueffecten door het koelsysteem (bv. beperking warmtelozing, visintrek), indien gekozen wordt voor waterkoeling.

5. MILIEUASPECTEN

Beschrijf in het MER de effecten op de in de startnotitie genoemde milieuaspecten. Houdt daarbij rekening met de hier genoemde aandachtspunten. Beschrijf de milieugevolgen zowel onder normale bedrijfsomstandigheden als onder afwijkende bedrijfsomstandigheden, zoals opstart, (nood)stop en calamiteiten.

5.1 Luchtkwaliteit

Beschrijf in het MER de gevolgen van het initiatief voor de luchtkwaliteit, ook als er geen sprake zal zijn van normoverschrijding, inclusief toename van transport via weg en water. Voer modelberekeningen uit conform het Meet- en rekenvoorschrift bevoegdheden luchtkwaliteit (Mrv) van november 2006 en toets aan de normen die het Besluit luchtkwaliteit (Blk) 2005 stelt.¹³

Bereken met actuele berekeningsmodellen voor de verschillende varianten en alternatieven de volgende emissieconcentraties naar de lucht:

- fijn stof (PM₁₀)
- NO_x
- zware metalen (Cd, Hg)
- dioxines
- dibenzofuranen
- zure componenten zoals SO₂, HCl en HF.

¹³ Beschreven moet worden:

- de ligging en grootte (in hectare) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- het aantal woningen en andere gevoelige bestemmingen binnen de overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere gevoelige bestemmingen.

Bereken de jaargemiddelde concentraties, zowel uitgaande van de gemiddelde samenstelling en verontreinigingsgraad van de afvalstoffen en de verwachte gemiddelde verwerkingscapaciteit, als van de uitersten daarin.

Beschrijf de emissies die optreden ten gevolge van het initiatief, de immissieconcentraties en presenteer de contouren voor de meest kritische stoffen. Breng deze in combinatie met de heersende achtergrondconcentraties in beeld, gerelateerd aan de huidige normstelling volgens het Besluit Luchtkwaliteit 2005 en Europese regelgeving.

Bereken voor de Waddenzee de depositie van zware metalen (Hg en Cd) en geef aan wat de toename is van de hoeveelheid zware metalen door het initiatief in de Waddenzee ten opzichte van de reeds aanwezige hoeveelheid. Bereken voor het punt van de maximale depositie de relatieve bijdrage van de REC aan de concentraties van verzurende stoffen (door emissies van SO₂ en NO_x) en zware metalen (Hg en Cd) in de Waddenzee.

Ga in op *geuremissie* die gepaard kan gaan met opslag en verwerking van het afval. Geef de geurcontouren en relatie met de omgeving weer en licht maatregelen toe.

5.2 Geluidhinder

Geef de geluidsbelasting van de verschillende activiteiten (onder andere het shredderen) en de toename van transport weer in geluidscontouren. Beschrijf mogelijke maatregelen om geluidsemisatie te reduceren.

5.3 Externe veiligheid

Beschrijf de (externe) veiligheidsrisico's in de huidige situatie en referentiesituatie. Geef aan welke veiligheidsrisico's de verschillende alternatieven met zich meebrengen en benoem maatregelen om deze risico's te minimaliseren. Ga specifiek in op risico's bij storingen of calamiteiten, zoals een grote brand in de opslag van afvalstoffen¹⁴, geef aan welke gevolgen dit kan hebben en ga na of er mogelijk sprake is van cumulatie van risico's door wisselwerking met andere activiteiten op het industrieterrein.

5.4 Bodem en water

Geef aan hoe groot de kans is op overstroming van de installatie bij hoge waterstanden en in hoeverre dit gevolgen kan hebben voor vervuiling van de industriehaven en van de Waddenzee. Geef aan welke maatregelen worden getroffen om negatieve effecten bij hoogwater te voorkomen.

Geef aan welke gevolgen de overslag en opslag van afval en eind- en restproducten (vlieggas, bodemas, rookgasresidu) kan hebben voor de bodem- en waterkwaliteit en welke maatregelen getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen.

¹⁴ Vergelijk bijvoorbeeld de gevolgen van de brand in de inrichting van ATF in Drachten in 2000.

Breng de toepassingen van koel- en proceswater bij de verschillende varianten en alternatieven in beeld. Besteed hierbij aandacht aan waterzuivering en te verwachten verontreinigingen.

5.5 Natuur

De industriehaven Harlingen ligt nabij de Waddenzee die is aangewezen als Natura 2000-gebied op basis van de Vogel- en Habitatrictlijn¹⁵.

- Beschrijf het Waddensysteem ter plaatse in relatie tot het voorkomen en de verspreiding van kwalificerende soorten van dit Natura 2000-gebied en de vereiste ecologische kwaliteiten voor de instandhouding daarvan. Ga uit van de (voorlopige) instandhoudingsdoelen die in de loop van 2007 in het ontwerp-aanwijzingsbesluit worden verwerkt¹⁶.
- Geef in het MER aan welke directe en indirecte effecten te verwachten zijn op dit beschermde gebied, met name door emissies via water en lucht. Ga via een voortoets na of gevolgen voor het Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten. Indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de activiteit (significante) gevolgen heeft voor de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld dan dient een verslechteringsstoets of passende beoordeling te worden uitgevoerd, welke onderdeel kan uitmaken van het MER.
- Geef aan in hoeverre licht- en geluidverstoring aan de orde is voor de vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld.
- Besteed tevens aandacht aan de vraag of negatieve gevolgen van de onttrekking en lozing van koelwater, proceswater en afvalwater op het waterleven en (direct dan wel indirect) op kwalificerende soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn opgesteld, uit te sluiten zijn.
- Bekijk het voornemen niet afzonderlijk maar in samenhang met andere activiteiten of projecten en ga na of het door cumulatie tot significante gevolgen kan leiden. Bepaal welke activiteiten eventueel nadelige gevolgen op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied kunnen hebben (met name voor vissen en habitattypen). Ga na welke voornemens elders (in de omgeving van de industriehaven van Harlingen) dat effect kunnen versterken. Volg bij onzekerheden het worst-case scenario.
- Ga na of mitigerende maatregelen nodig of wenselijk zijn, waarmee kwaliteitsverlies en verstoring van het Natura 2000-gebied zijn te voorkomen. Als dit het geval is dienen deze maatregelen onderdeel te zijn van het voornemen en bij de effectbeschrijving te worden meegenomen.

¹⁵ De Waddenzee geniet tevens bescherming als wetland ingevolge de Ramsar-Convention, en als Beschermde- en Staatsnatuurmonument. De te beschermen waarden (habitattypen, soorten) zijn opgenomen in de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied; zie hiervoor de Natura 2000-contourennotitie en het Gebiedendocument Waddenzee.

¹⁶ Zie de Natura 2000-contourennotitie en het gebiedendocument Waddenzee.

5.6 Landschap

In de startnotitie wordt aangegeven dat er visualisaties worden gemaakt van de REC. Bekijk de visueel ruimtelijke effecten vanuit verschillende standpunten. Geef aan welke maatregelen kunnen worden genomen om de gebouwen landschappelijk in te passen en negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen.

6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

6.1 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

De startnotitie is erg technisch van aard en daardoor voor niet ingewijden moeilijk leesbaar. Voor het MER beveelt de Commissie aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, met daarop de topografische namen goed leesbaar, alsmede de kaarten te voorzien van een duidelijke legenda.

6.2 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het MMA en eventueel het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis

6.3 Overig

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in informatie” en “evaluatieprogramma” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Oprichting van reststoffen energiecentrale (REC)
door Omrin te Harlingen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 november 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Commissie voor de Milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		provincje fryslân provincie fryslân
		postbus 20120 8900 hm leeuwarden tweebaksmarkt 52 telefoon: (058) 292 59 25 telefax: (058) 292 51 25 www.fryslan.nl e-mail: provincie@fryslan.nl
		 Commissie voor de milieu-effectrapportage
Leeuwarden , 16 november 2006		ingekomen : 17 NOV. 2006
Ons kenmerk : 659780		status :
Afdeling : Milieuvergunningen		klasificatie : 1840-01 t/m 03
Telefoon : 058 2925170/M. Kok		afgeleverd door :
MPM-nr. : 13403		
Onderwerp : startnotitie m.e.r.		
<p>Hierbij zenden wij u acht exemplaren van de startnotitie m.e.r. ten behoeve van de vergunningverlening ingevolge de Wet milieubeheer voor de Reststoffen Energiecentrale Harlingen. Het gaat om een voornemen een installatie op te richten voor de thermische conversie van middelcalorische afvalstoffen op/aan de Industriehaven (havenbekken) te Harlingen, op een bedrijfseconomisch en milieuhygiënisch verantwoorde wijze.</p> <p>Tevens zenden wij u exemplaren van de openbare kennisgeving.</p> <p>Tenslotte verzoeken wij u ons binnen de in de kennisgeving genoemde termijn te adviseren over de door ons vast te stellen richtlijnen.</p> <p>Namens het College van Gedeputeerde Staten,</p> <p>Bob ten Bruggencate Medewerker Ondersteuning Afdeling Milieuvergunningen</p>		

provincje fryslân

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag waarin uitstel wordt verleend aan de Commissie voor het uitbrengen van het advies

Commissie voor de milieu-overeenkomst	
ingekomen:	16 JAN. 2007
nummer:	
dossier:	1840-27
kopie naar:	JJP LP

Commissie voor de m.e.r.
t.a.v. de heer P. Jongejans
Postbus 2345
3500GH UTRECHT

provincie Fryslân
provincie Fryslân

postbus 20120
8900 hnt Leeuwarden
tweebakmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

Leeuwarden, 9 januari 2007
Verzonden, **15 JAN. 2007**

Ons kenmerk : 00674664
Afdeling : Milieuvergunningen
Behandeld door : M. Kok / (058) 292 51 70 of m.kok@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : verlengen advies termijn tot 31 januari 2007

Geachte heer Jongejans,

Met deze brief bevestigen wij het feit dat wij aan de Commissie voor de m.e.r. uitstel verlenen inzake de advisering over startnotitie m.e.r. tot 31 januari 2007. Deze startnotitie is ingediend door Omrin en ligt ter inzage sinds 15 november 2006. In deze startnotitie wordt het oprichten van een Reststoffen Energie Centrale in het havengebied van Harlingen behandeld.

Tevens treft u als bijlage de tot nu toe ingebrachte zienswijzen. Het betreft de zienswijzen die bij ons zijn ingebracht onder registratienummer 671947, 671975, 672656, 673173, 673782, 673496, 673499, 673500, 673502, 673755, 673757, 673760, 673828 en 674011.

Namens het College van Gedeputeerde Staten,

Drs. R. Oosterman
Hoofd Afdeling Milieuvergunningen a.i.

Ferhûsberjocht: Fan 1 jannewaris 2007 ôf is ús adres Snekertrêkweg 1, Ljouwert. It postadres bliuwt itselde.

Verhuisbericht: Vanaf 1 januari 2007 is ons adres Snekertrêkweg 1, Leeuwarden. Het postadres blijft hetzelfde.

provincie fryslân

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Harlinger Courant, Leeuwarder Courant, Fries Dagblad en Staatscourant d.d. 13 en 15 november 2006

provinsje fryslân
provincie fryslân

GEMEENTE HARLINGEN

Kennisgeving startnotitie m.e.r. Reststoffen Energiecentrale (REC) Harlingen

Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben van Omrin de startnotitie m.e.r. Reststoffen Energiecentrale Harlingen ontvangen. Het gaat om een voornemen een installatie op te richten voor de thermische conversie van middelcalorische afvalstoffen op/aan de Industriehaven (havenbekken) te Harlingen, op een bedrijfseconomisch en milieuhygiënisch verantwoorde wijze. Alvorens besluiten kunnen worden genomen voor de uitvoering van de beoogde activiteit moet er een milieueffectrapport (m.e.r.) worden gemaakt. Het m.e.r. is bedoeld voor het (uit milieuoogpunt) ondersteunen van de besluitvorming. Voor het opstellen van het m.e.r. moeten wij richtlijnen vaststellen. Deze richtlijnen geven aan wat er in het m.e.r. moet komen.

De startnotitie en de overige stukken die van belang zijn liggen vanaf **15 november t/m 27 december 2006** ter inzage in het:

- Provinsjehûs, op werkdagen van 9 tot 16 uur (graag vooraf contact opnemen. Als u op 27 december de stukken wilt inzien op het provinciehuis, moet u op die dag vooraf via tel.nr. 06 54786833 contact opnemen);
- Gemeentehuis Harlingen, elke werkdag van 8 tot 12.30 uur, donderdag van 14 tot 18 uur.

Reacties!

Schriftelijk: Wij stellen u hierbij in de gelegenheid opmerkingen te maken, die kunnen bijdragen aan onze richtlijnen. Detailinformatie over het voornemen is te vinden in de "Startnotitie m.e.r. Reststoffen Energiecentrale Harlingen". U kunt uw opmerkingen over de startnotitie sturen naar Gedeputeerde Staten van Fryslân. Het indienen van opmerkingen kan tot en met 27 december 2006.

Mondeling: Op 18 december 2006 zal Omrin nader toelichten in Zalencentrum Trebol, Zuidoostersingel 1 te Harlingen, aanvang 19.30 u. Tevens kunt u dan hierover van gedachten wisselen met zowel de initiatiefnemer als een vertegenwoordiger van Gedeputeerde Staten van Fryslân. Hierbij kunt u ook mondelinge opmerkingen met betrekking tot de op te stellen richtlijnen inbrengen.

Voor inlichtingen en inzage van de stukken neemt u contact op met de heer M. Kok, tel. 058 2925170, van de Afdeling Milieuvergunningen.

T.a.v. Lift Marketing Communicatie bv.

Te plaatsen in:	de Harlinger Courant	woensdag	15 november 2006.
	de Staatscourant	maandag	13 november 2006.

provinsje fryslân

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Omrin/Afvalsturing Friesland NV

Bevoegd gezag: College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland

Besluit: vergunning ingevolge de Wet Milieubeheer (Wm)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C18.4

Activiteit: oprichting van een reststoffenenergiecentrale met een capaciteit van meer dan 100 ton per dag.

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 13 en 15 november 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 30 januari 2007

Bijzonderheden:

Omrin/Afvalsturing Friesland NV heeft het voornemen om een reststoffenenergiecentrale (REC) op te richten aan de Industriehaven te Harlingen. Het doel van de REC is de thermische conversie van middelcalorische afvalstoffen op een bedrijfseconomische en milieuhygiënisch verantwoorde wijze.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport:

- een nadere onderbouwing van de **keuze voor de locatie Harlingen** ten opzichte van de alternatieve locatie Ecopark de Wierde, waarbij ingegaan wordt op de milieueffecten, afzetmogelijkheden van warmte en elektriciteit, verschil in transportbewegingen en keuzes ten aanzien van ontwerp en technieken;
- het te behalen **energierendement** en de mogelijkheden om dit te optimaliseren;
- de **emissies** van de installatie en de wijze waarop deze emissies worden beperkt, mede op basis van de uitgangspunten van de IPPC-richtlijn;
- de mogelijke gevolgen voor het Natura 2000-gebied **Waddenzee**;
- een zelfstandig leesbare en duidelijke **samenvatting**.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.G. Cuperus

ir. A. van der Velden (voorzitter)

dr. N.P.J. de Vries

ir. W.P.G.M. Waqué

Secretaris van de werkgroep:

drs. P.J. Jongejans

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20061211	G. Smelt	Ried
2.	20061211	E. Mees	Firdgum
3.	20061212	J. Vrij en F. Vrij-van Riemsdijk	Harlingen
4.	20061208	Y. Werkhoven	Harlingen
5.	20061221	Socialistische Partij, afdeling Leeuwarden, werkgroep Harlingen	Harlingen
6.	20061219	R. Slofstra	Ried
7.	20061221	Waddenvereniging	Harlingen
8.	20061219	F.P. Schmidt	Ried
9.	20061221	College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Franekeradeel	Franeker
10.	20061221	J. Leemhuis	Wijnaldum
11.	20061221	Vereniging van Dorpsbelang	Wijnaldum
12.	20061221	Lijst met 40 handtekeningen	Wijnaldum
13.	2006	R.A. Dirkwager	Amsterdam
14.	20061220	M. Brand	Wijnaldum
15.	20070116	A. van Galen en S. Roosma	Wijnaldum
16.	20070107	Drs. ing. J.G. Vollenbroek	Nijmegen
17.	20061228	J.J. de Haan	Wijnaldum
17a.	20070105	Idem	Idem
18.	20061214	S. Jellema en Rijpstra	Wijnaldum
19.	20061228	G.A. de Haan-de Vries	Wijnaldum
20.	20070120	Familie T.W. Renes	Midlum
21.	20061228	J.J. de Haan	Wijnaldum
22.	20070118	S. Jellema en J. Rijpstra	Wijnaldum
23.	20070118	J.G.M.J. van Windt	Harlingen
24.	20070120	E. Dijkstra	Wijnaldum
25.	20070120	H. Bruining en N. van Dijk	Wijnaldum
26.	20070122	Familie Boomsma	Harlingen
27.	20070121	J. Post	Wijnaldum
28.	20061222	S. van de Veen, lijst met 34 handtekeningen	Wijnaldum
29.	20070120	S. Dijkstra	Sexbierum
30.	20070117	D. Bijlsma, J. Hiemstra, M. Meester ne F. Sie- gersma, namens de FNP Statenfractie en FNP Raadsfractie van Frjentsjerteradiel, Skarster- lân en Menameradiel	Leeuwarden
31.	20070119	C.L. Blanksma	Wijnaldum
32.	20070120	M. Metzlar	Tzummarum
33.	20070119	A. van Dijk	Tsjummearum

34.	20070119	G. van Dijk-Elsinga	Tsjummearum
35.	20070119	A. Bouwma	Wijnaldum
36.	20070121	F.J. Udemma	Harlingen
37.	20070120	S. van de Woude-van de Bosch	Midlum
38.	20070119	B. van der Pol	Harlingen
39.	20070120	A. Krijnen-de Vries	Harlingen

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 t/m 14 op 16 december 2006

nrs. 15 t/m 18 op 19 januari 2007

nrs. 19 t/m 39 op 31 januari 2007

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Oprichting van reststoffen energiecentrale (REC) door Omrin te Harlingen

Omrin/Afvalsturing Friesland NV heeft het voornemen om een reststoffenenergiecentrale (REC) op te richten aan de Industriehaven te Harlingen. Het doel van de REC is de thermische conversie van middelcalorische afvalstoffen op een bedrijfseconomische en milieuhygiënisch verantwoorde wijze. De oprichting van de REC is m.e.r.-plichtig omdat er sprake is van een capaciteit van meer dan 100 ton/dag.

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet Milieubeheer. Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân is de instantie die het besluit moet nemen in deze procedure.

ISBN-10: 90-421-2004-5

ISBN-13: 978-90-421-2004-4